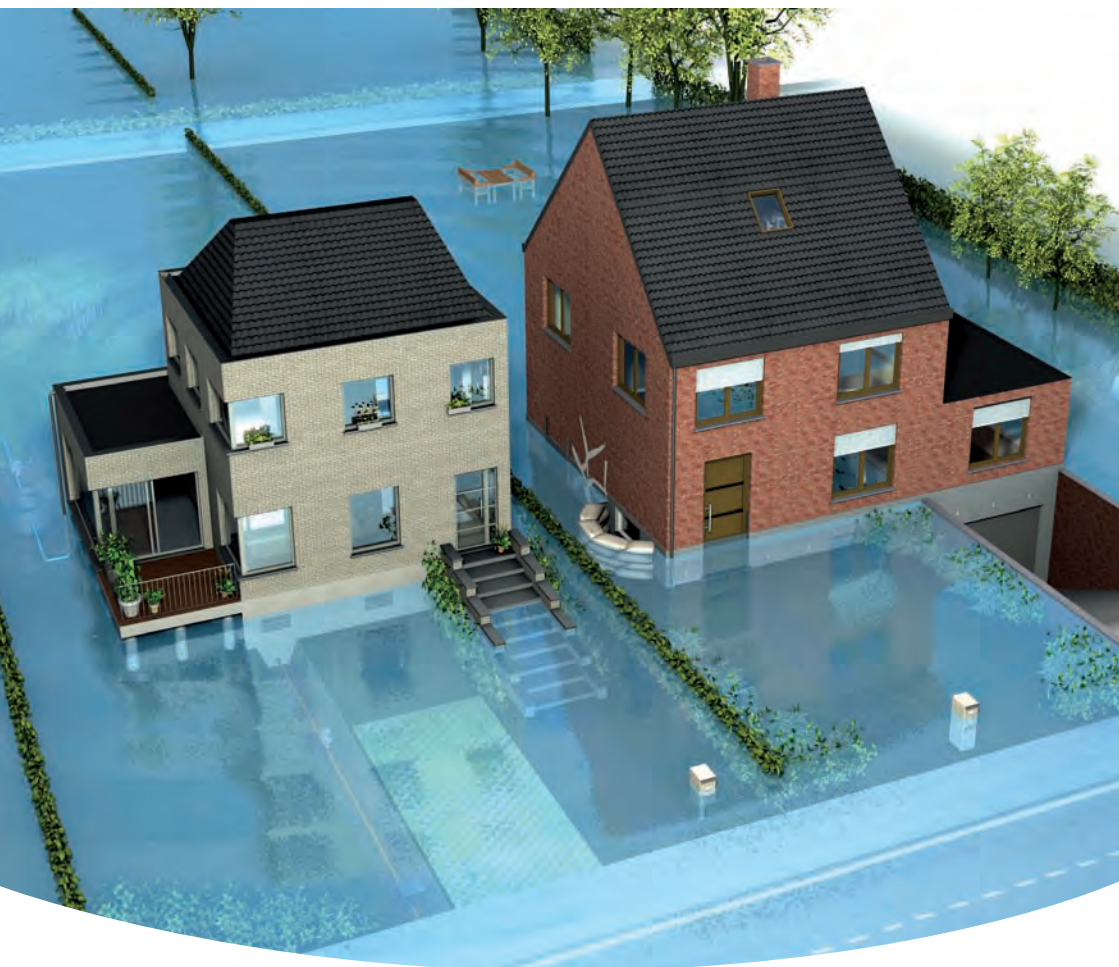

Overstromingsveilig bouwen en wonen

Hoe kunt u uw woning beschermen tegen schade door overstromingen?

Coördinatiecommissie
Integraal Waterbeleid

Woord vooraf

Toeval of niet, in 2010 en 2011 hebben we ondervonden wat we door de gevolgen van klimaatverandering in toenemende mate kunnen verwachten in Vlaanderen: natte winters met overstromingen, uitzonderlijk lange droge periodes van voorjaar tot najaar, en tussenin hevige zomeronweders.

De overheid en de hulpdiensten doen er alles aan om de risico's op overstromingen zo klein mogelijk te houden en om ernstige rampen te voorkomen. In de stroomgebied- en de bekkenbeheerplannen staan tal van maatregelen die water meer ruimte geven en moeten zorgen voor een betere bescherming tegen wateroverlast. Jaarlijks worden daarvoor aanzienlijke bedragen vastgelegd. Dreigt er ondanks alle inspanningen toch nog wateroverlast, dan heeft de overheid waarschuwingssystemen en nood- en interventieplannen om de crisis in goede banen te leiden.

Voorkomen is echter nog altijd beter dan genezen. De watertoets zorgt preventief voor de bescherming van goederen tegen schade door overstromingen. Niet alleen voor uw eigen goederen, maar ook die van uw burens. De overheid past de watertoets toe bij ruimtelijke plannen en bij het afleveren van vergunningen. Op mijn initiatief werd de watertoets vereenvoudigd en versterkt zodat risicovolle projecten niet meer ontsnappen aan een grondig voorafgaand onderzoek.

Wateroverlast altijd en overal uitsluiten is echter onmogelijk. Ook u kunt mee de overstromingsschade beperken. In deze brochure ontdekt u hoe u overstromingsveilig kunt bouwen of verbouwen. Verder komt u te weten wat u kunt doen voor, tijdens en na een overstroming om u zo goed mogelijk te beschermen. Want alleen samen kunnen we zorgen voor een waterveilig Vlaanderen.

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and strokes, characteristic of Joke Schauvliege's signature.

Joke Schauvliege
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Water maakt deel uit van uw omgeving. Beekjes, grachten, waterlopen, rio- leringen, ... Doorgaans stromen ze ongemerkt aan u voorbij. Tot het hevig of langdurig regent. Dan veroorzaken ze problemen en ellende.

De risico's op overstromingen beperken? De overheid en hulpdiensten doen er alles aan! Maar water is een geduchte tegenstander. Niemand kan waterover- last volledig uitsluiten. Ook u kunt meehelpen in de strijd tegen overstromingen.

In deze brochure komen volgende vragen aan bod.

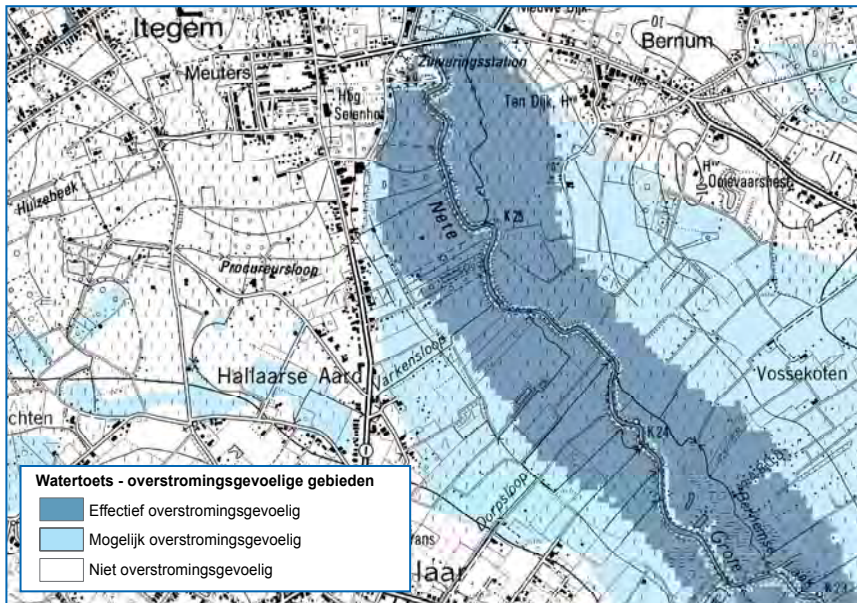
- Woont u in overstromingsgevoelig gebied? (blz. 5)
- Mag u bouwen in overstromingsgevoelig gebied? (blz. 8)
- Hoe bouwt u in overstromingsgevoelig gebied? (blz. 11)
- U woont in overstromingsgevoelig gebied.
Hoe voorkomt u waterschade? (blz. 16)
- Wat doet u bij een dreigende overstroming? (blz. 21)
- Wat doet u bij schade na een overstroming? (blz. 23)
- Waterschade: wie verzekert wat? (blz. 24)

VOOR U VERDER LEEST, NOG EVEN DIT. In overstromingsgevoelig gebied (ver)bou- wen is niet vanzelfsprekend. De overheid kan uw bouwvergunning weigeren of strikte voorwaarden opleggen. Leeft u deze voorwaarden perfect na en kiest u voor de beste bouwtechnische oplossingen? Dan nog heeft u geen garantie op totaalbescherming tegen schade door overstromingen.

Woont u in overstromingsgevoelig gebied?

Op de watertoetskaart herkent u duidelijk de overstromingsgevoelige gebieden in Vlaanderen. Vergunningverleners, doorgaans de gemeentebesturen, passen er de watertoets mee toe.

U vindt de kaart op www.watertoets.be. Met de nodige uitleg zoomt u zo in op de juiste locatie.

Ligt uw woning in een donkerblauwe zone?

Wees alert, want dat is effectief overstromingsgevoelig gebied. Er waren recent overstromingen of er bestaat een aanzienlijke kans op wateroverlast.

Ligt uw woning in een lichtblauwe zone?

U hebt minder kans op overstroming: alleen bij extreme weersomstandigheden of als de waterkeringen falen (bijvoorbeeld dijkbreuken).

Denk eraan. De kaart krijgt regelmatig een update. Toch blijft ze een momentopname. Soms zijn percelen *niet* aangeduid als overstromingsgevoelig gebied maar staan ze er in de buurt wel om bekend. Dan zijn die percelen uiteraard óók ‘overstromingsgevoelig’. Informeer daarom altijd in de buurt, bij de gemeente of de waterloopbeheerder.

Hoe herkent u een overstromingsgevoelig perceel of gebouw?

Uit de watertoetskaart haalt u al heel wat informatie. Toch zijn er nog andere manieren om een overstromingsgevoelig gebied te ‘spotten’.

- Ligt het perceel **lager dan de omgeving**? Een **waterloop** in de buurt? Wees dan alert. Zeker als het gebied sterk helt. Ook huizen en inritten die lager liggen dan het straatniveau, zijn een risicofactor.
- Spreek **buurtbewoners** aan die er al jaren wonen. Zij weten ongetwijfeld of het gebied overstromingsgevoelig is.
- Gaat u een huis bezichtigen? Kijk dan naar mogelijke muurverkleuringen. Die verraden het waterpeil. Grote vochtvlekken? Kapotte houten deuren? Scheuren in de muren? Allemaal **aanwijzingen voor waterschade**.
- **Topografische namen** (namen van wijken of straten bijvoorbeeld) verklappen vaak veel over de leefomgeving. Denk maar aan de *Broekstraat* of een wijk die *De Lage Meersen* heet.

Wie of wat is...

een waterbeheerder? Voor het beheer van de waterlopen zijn verschillende overheden verantwoordelijk: gemeenten, polders, wateringen, provincies en gewestelijke overheden (zoals de Vlaamse Milieumaatschappij, Waterwegen en Zeekanaal NV of nv De Scheepvaart). Wie de beheerder is, hangt af van de categorie waartoe de waterloop behoort of van waar de waterloop ligt. De beheerder van het grondwater is de Vlaamse Milieumaatschappij.

een vergunningverlener? Doorgaans levert de gemeente de vergunning voor een bouwproject af. Voor een overheidsproject (alle overheden) of bij een beroepsprocedure is dat respectievelijk de Vlaamse overheid of de provincie.

DE WATERTOETS

Wie wil bouwen, heeft een vergunning nodig. De overheid die een vergunning aflevert, gaat na of uw bouwproject schade kan berokkenen aan het watersysteem. Is er schade mogelijk? Dan bekijkt ze hoe u de schade kunt voorkomen, beperken, herstellen of compenseren. Deze procedure heet de watertoets. Vindt ze geen aanvaardbare oplossing? Dan zit er niets anders op dan uw bouwaanvraag af te keuren.

WIE VOERT DE WATERTOETS UIT?

De vergunningverlenende overheid. Bij projecten die een grote impact op het watersysteem kunnen hebben, moet de vergunningverlener advies vragen aan de waterbeheerder. Zo is de adviesvraag verplicht bij projecten in overstromingsgevoelig gebied en projecten die grote stukken verharding voorzien.

WAT IS DE WATERPARAGRAAF?

De waterparagraaf is een belangrijk onderdeel van de beslissing over uw vergunningsaanvraag. Hierin meldt de overheid of er schade kan ont-

staan aan het watersysteem. Is dat het geval? Dan beschrijft ze ook de maatregelen om de schade te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren.

HOE DOORSTAAT U DE WATERTOETS?

Wilt u weten hoe uw bouwproject de watertoets kan doorstaan? Dat kan op www.watertoets.be. U beantwoordt enkele vragen over uw project en de locatie. En daarna verneemt u met welke aandachtspunten u het best rekening houdt.

Mag u bouwen in overstromingsgevoelig gebied?

Bouwen in overstromingsgebied houdt heel wat risico's in. Voor uw eigen veiligheid, uw woning, maar ook voor de veiligheid van mensen en gebouwen in de omgeving.

De overheid staat (ver)bouwen in zo'n omgeving niet altijd toe. In sommige gevallen krijgt u misschien niet eens een vergunning. Bijvoorbeeld als het gaat om een nieuwe woning in een verder nog ongerept overstromingsgebied.

Krijgt u wel toestemming, dan gaat die toestemming gepaard met voorwaarden. U moet misschien het ontwerp van uw woning aanpassen. Of uw project kost plots een stuk meer.

Twee **voorwaarden** om een vergunning te krijgen, geven we u nu al mee:

- » Bouw waterveilig.
- » Bewaar en herstel de ruimte voor water.

Informeer u eerst grondig. Koop dan pas bouwgrond.

Bouwgrond bezitten, geeft u nog geen recht om te bouwen. Ga dus eerst naar de gemeente of de waterloopbeheerder. Een bouwspecialist (aannemer, architect...) kan u een indicatie van de mogelijke extra kosten geven.

Hou ook dit in uw achterhoofd: wonen in overstromingsgevoelig gebied, betekent leven met onzekerheid. U kunt de ernst van een overstroming nooit voorspellen. U kunt waterschade nooit helemaal uitsluiten. Naast de financiële schade is er de emotionele tol. Overstromingen kunnen bovendien toenemen door externe factoren zoals meer verharding (opritten, terrassen, wegen...) en klimaatverandering.

De extra kosten. Wat houden die in?

- Duurdere funderingen, want de ondergrond is zwakker.
- Bijkomende voorwaarden opgelegd door de vergunningverlenende overheid.
- De verzekering vraagt hogere premies. Ligt uw woning in een risicozone voor overstromingen en is ze gebouwd na 23 september 2008? Dan weigert ze misschien zelfs uw aanvraag. Bij 'Waterschade: wie verzekert wat?' (blz. 24) vindt u meer informatie.
- Het Rampenfonds komt evenmin tussenbeide voor risicowoningen waar een verzekering geweigerd werd.

Kopen of niet? Uw actieplan.

1. WATERTOETSKAART

Controleer de ligging van het perceel.

2. OMWONENDEN

Vraag naar hun ervaringen met overstromingen.

3. ZELF KIJKEN

Kijk kritisch rond naar mogelijke waterproblemen in de directe omgeving.

4. INSTANTIES

Informeer u bij de gemeente en de waterloopbeheerder.

5. EXTRA KOSTEN

Zorg voor een exact beeld van de extra kosten. Een bouwspecialist weet perfect hoe hoog de kosten zijn. Vraag eerst zijn advies voor u koopt.

WATEROVERLAST DOOR MEER VERHARDING EN KLIMAATVERANDERING

Volgens wetenschappelijke studies neemt de hoeveelheid neerslag in de winter alsmar toe. In de zomer krijgen we dan weer te maken met minder maar intensere buien. En dus zomeroverstromingen. De oorzaak? Ons klimaat verandert.

Ook de toename van de verharde bodem is een boosdoener. Het water dringt zo moeilijker door in de grond en komt daardoor sneller in waterlopen en rioleringen terecht.

OVERVLOEDIGE REGENVAL IN DE WINTER

Overstromingen zijn een natuurlijk fenomeen. In de winter krijgen we vaak te maken met langdurige neerslag. De waterlopen zoeken dan hun winterbedding (hun natuurlijk overstromingsgebied) op.

En daar knelt het schoentje. Want vele van deze valleien zijn in de loop der tijden volgebouwd. Niemand stond echt stil bij de gevolgen. En het betert er niet op: de hoeveelheid neerslag in de winter wordt alsmar groter.

ONWEER IN DE ZOMER

U kent ze wel, die zomerse stortbuien met een stevige donderslag. Op korte tijd valt er dan heel veel water. De riolering voert het af naar lagergelegen riolen of waterlopen. Dat gebeurt zó snel dat die riolen de toevloed vaak niet kunnen slikken. Het rioolwater komt dan weer terecht op straat via de straatkolken of in een lagergelegen gebied. Uiteindelijk kunnen ook de waterlopen buiten hun oevers treden. In landelijke gebieden is er telkens kans op modderstromen door erosie.

Hoe bouwt u in overstromingsgevoelig gebied?

U houdt het best vanaf de ontwerpfase rekening met een aantal principes en aandachtspunten.

Bouw waterveilig

- » De **vloer** van de benedenverdieping moet ongeveer 30 cm **hoger** liggen dan **de hoogst gekende overstromingshoogte**. Maak geen toegangen of ramen onder dit peil. De waterbeheerder adviseert u over de veilige hoogte.
- » Garandeer in alle omstandigheden de waterafvoer van uw woning. Desnoods door een **pompinstallatie**.
- » Een overstroming veroorzaakt extra druk op de riolen. Met omgekeerde stroming als mogelijk gevolg. **Terugslagkleppen** op de regenwaterafvoer en de vuilwaterafvoer verhinderen dat.
- » **Vermijd een ondergrondse stookolietank** of een tank met te lage vul- en ontluuchtingsopeningen. De tank kan opdrijven of stookolie verliezen.
- » Bouw bij voorkeur **geen ondergrondse constructies** bij nieuwbouw, tenzij eventueel als kruipkelder. Kiest u toch voor ondergrondse ruimten, bewaar er dan geen kostbaar materiaal of woon er niet in. Ook ruimten met waterdichte bodems en wanden ontsnappen niet altijd aan het overstromingswater.
- » Zorg voor (regen)putten met **waterdichte en verankerde deksels**. Zo voorkomt u dat overstromings water insijpelt.

Bungalowpark in recreatiedomein De Gavers, Geraardsbergen

Woning op kolommen in Herenthout

Bewaar en herstel de ruimte voor water

Bepaalde onbebouwde gebieden kunnen nog probleemloos overstroomd worden. Het is heel belangrijk om die te behouden en te herstellen. Voor uw eigen bouwproject en voor uw omgeving. Want die gebieden vangen het overstromingswater op. Bebouwde gebieden in de buurt blijven zo gespaard van wateroverlast.

U hebt er dus alle belang bij om het overstroombare volume en de oppervlakte van deze gebieden te behouden.

Ook op uw perceel moet u hiermee rekening houden:

- » Bouw bij voorkeur op **kolommen** of werk met een **overstroombare kruipkelder**. Zo neemt u geen overstromingsruimte in.
- » Hoog het terrein alleen op waar dit echt noodzakelijk is. **Hoog** in elk geval **nooit de tuin op**. Zo neemt u minder overstromingsruimte in.
- » **Graaf** ergens op uw perceel eenzelfde oppervlakte en volume **af**, boven de hoogste grondwaterstand. Zo compenseert u de inname van overstromingsruimte.

Op www.watertoets.be vindt u meer informatie over bouwen in overstromingsgevoelige gebieden.

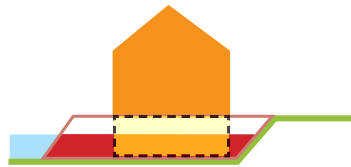
Deze figuren tonen aan hoe u de ruimte voor water kunt bewaren of compenseren.

- Oorspronkelijk maaiveld
- Overstromingsniveau
- Gevraagde ophoging
- Te compenseren volume ruimte voor water

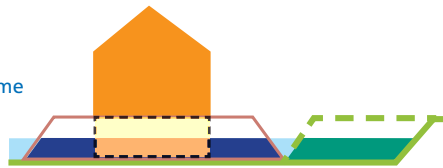
» Aanduiding van de te compenseren ruimte voor water.

- Oorspronkelijk maaiveld
- Overstromingsniveau
- Gevraagde ophoging
- Restant te compenseren volume ruimte voor water
- Overstroombare kruipkelder

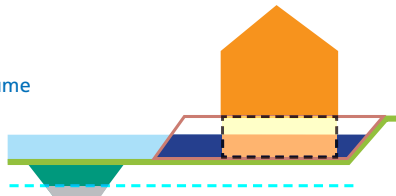
» Een overstroombare kruipkelder maakt de te compenseren ruimte voor water kleiner.

- Overstromingsniveau
- Gevraagde ophoging
- Overstroombare kruipkelder
- Restant te compenseren volume ruimte voor water
- Compensatie o.v.v. afgraving

» Volledige compensatie dankzij een overstroombare kruipkelder gecombineerd met afgravingen elders op het perceel.

- Overstromingsniveau
- Gevraagde ophoging
- Overstroombare kruipkelder
- Restant te compenseren volume ruimte voor water
- Compensatie o.v.v. vijver
- Hoogste grondwaterstand

» Volledige compensatie dankzij een overstroombare kruipkelder gecombineerd met de aanleg van een vijver.

Ingrepen bij een nieuwe woning

- 1 Tuin niet ophegen
- 2 Herstel ruimte voor water door afgraving
- 3 Vloerpeil op veilige hoogte
- 4 Bouwen op kolommen
- 5 Waterdichte en verankerde deksels
- 6 Terugslagkleppen op waterafvoer
- 7 Overstroombare kruipkelder
- 10

Ingrepen bij een bestaande woning

- 8** Waterdichte coating of membraan aanbrengen
- 9** Zandzakken of speciale afdichtende zakken
- 10** Barsten en openingen afdichten
- 11** Oude voegen opvullen
- 12** Tijdelijk afdichten spouwgaten
- 13** Wegneembaar schot
- 14** Drempel voor inrit ondergrondse garage
- 15** Vul- en ontluichtingsopeningen voldoende hoog

U woont in overstromingsgevoelig gebied.

Hoe voorkomt u waterschade?

Overstromingswater dringt via diverse kanalen een woning binnen.

- Is de bodem verzadigd? Dan kan het grondwater door de **keldermuren** insijpelen.
- Water vindt altijd zijn weg. Zelfs door de **kleinste opening**. Deuren, poorten, vensters, verluchttingsroosters, buizen, barsten, lekke voegen, ... De lijst is eindeloos.
- Slikt het rioleringsysteem het water niet meer? Dan dringt het water de woning binnen via de **afvoerbuizen**. Denk aan de wasbakken, het bad, de douche of het toilet.
- Het water sijpelt binnen door de **buitenmuren**, als het te lang blijft staan.

Toch kunt u de wateroverlast beperken. Uw woning **waterdicht** of **waterbestendig** maken bijvoorbeeld.

Uw woning waterdicht maken

Waterdicht, het woord zegt het zelf: u past uw woning aan zodat het water het gebouw niet meer binnendringt.

Een woning waterdicht maken, is specialistenwerk. Maar zelfs een ervaren vakman kan u niet altijd waterdichte garanties geven.

Zelf kunt u ook het een en ander doen om uw woning waterdicht te maken.

Sommige maatregelen zijn heel duur en niet altijd technisch gemakkelijk. Soms is het zelfs voordeliger om de woning af te breken. Om ze daarna weer op te bouwen op een andere locatie of aan te passen aan het watersysteem. (Meer informatie bij 'Hoe bouwt u in overstromingsgevoelig gebied?' op blz. 11)

Zo houdt u het overstromingswater uit uw huis:

» **OPENINGEN DICHTMAKEN**

- Deuren, poorten en kelderopeningen sluit u af met waterdichte, aansluitende schotten.
- Barsten en openingen in uw buitenmuren dicht u af. Net zoals de spouwgaten bij woningen met spouwmuren. Afdichten van spouwgaten kan alleen tijdelijk met bijvoorbeeld speciaal kleef- of opvulmateriaal. Na de overstroming verwijdert u dat.
- Vul oude voegen opnieuw op.
- Leg eventueel een voorraad zandzakken of waterabsorberende zelfvullende zakken aan.

» **EEN COATING AANBRENGEN**

Breng op de buitenmuren een coating of membraan aan dat geen water doorlaat. Een waterafstotend impregneermiddel kan ook.

» **EEN DREMPEL AANLEGGEN**

Bevindt uw garage zich onder de begane grond? Leg dan een drempel aan voor de inrit.

» **ONDERGRONDSE TANKS VERANKEREN**

Veranker uw ondergrondse tank stevig. Een betonnen voetplaat of dekplaat levert goed werk. Zo compenseert u de (grond)waterdruk. Zorg er ook voor dat putdeksels zichtbaar blijven. Maak ze bestand tegen insijpelend overstromingswater of overdruk in de leidingen.

Uw woning waterdicht maken is geen garantie tegen waterschade. Schenk aandacht aan:

OVERSTROMINGSKARAKTERISTIEKEN

Als vuistregel geldt een waterstand van **maximaal één meter** boven de begane grond. Stijgt het water te veel, dan neemt ook de druk op de muren toe. Hierdoor wordt het gebouw mogelijk minder stabiel. Hoeveel waterdruk uw woning aankan, hangt af van de muurlengte en -hoogte, én het bouw materiaal.

De overstroming mag **maximaal 48 uur duren**. Anders sijpelt het water uiteindelijk toch door de buitenmuur of de vloeren.

Tussen de voorspelling en de werkelijke overstroming moeten minstens enkele uren zitten. Zo hebt u de kans om tijdelijke maatregelen te installeren.

GEBOUW

De stabiliteit van het gebouw en de stevigheid van de vloerplaat moeten de opwaartse druk kunnen weerstaan.

INSTALLATIE VAN BESCHERMINGSMAATREGELEN

U moet de beschermingsmaatregelen altijd kunnen installeren. Dag en nacht, om het even welke dag. Gaat u met vakantie? Vraag dan iemand om deze taak over te nemen.

Dringt er toch water binnen in de woning? Dan is een **automatische pomp** uw redding. Die leidt vanuit een lageregelegen plek het water terug naar buiten. Valt de elektriciteit uit? Alleen een noodstroomgenerator op een droge plaats kan dan de werking van de pomp verzekeren.

Uw woning waterbestendig maken

Lukt het niet om uw woning waterdicht te maken? Met de volgende maatregelen beperkt u ook de waterschade in uw woning. Sommige zijn vrij ingrijpend. Een grondige verbouwing van uw woning is mogelijk noodzakelijk.

- » Maak van de kelder- en de gelijkvloerse verdieping zo min mogelijk een woonruimte.
- » Plaats **elektrische toestellen** op een voldoende hoge **sokkel** of op een hogere verdieping.
- » Installeer een **pomp** in de woning. Komt er toch water binnen? Dan versast de pomp het terug naar buiten. Als u wilt dat bij een stroomuitval de werking van de pomp verzekerd blijft dan hebt u een noodstroomgenerator nodig.
- » Plaats stopcontacten, elektriciteitskasten en de meterkast **hoog genoeg**. Dat geldt ook voor elektronica (zoals airco, alarminstallatie, netwerktoestellen), boilers en verwarmingstoestellen.
- » Werk uw vloeren af met **waterbestendig materiaal**, zoals beton, tegels of vinyl.
- » Kies meubels die u gemakkelijk kunt verplaatsen. Ga voor **vochtbestendige en reinigbare materialen**.
- » Koop **handmatig bediende rolluiken**. Elektrische rolluiken raken vlugger defect bij overstroming.
- » Kies voor **waterbestendig schrijnwerk** en beslag. Denk aan pvc, aluminium of staal.
- » Vermijd houten of holle wanden.
- » Gebruik **isolatie** die goed bestand is tegen wateroverlast.

Op www.watertoets.be vindt u meer informatie over hoe u uw woning beveiligd en aanpast met het oog op wateroverlast.

SAMEN MET ANDERE OMWONENDEN COLLECTIEVE DIJKEN OF KEERMUREN PLAATSEN?

Het idee lijkt misschien de ultieme oplossing. Toch heeft het een groot aantal negatieve bijwerkingen. Zo komt de ruimte voor overstromingswater mogelijk in gedrang. Of uw burens ondervinden hinder.

Wilt u dijken of keermuren plaatsen? Dan moet dat altijd *in overleg*

met de waterbeheerder gebeuren. Want gaat u ondoordacht te werk, dan maakt u de problemen op andere plaatsen misschien wel erger.

Ook hiervoor hebt u een bouwvergunning nodig. Of u die krijgt, hangt onder andere af van de impact ervan op het watersysteem.

Wat doet u bij een dreigende overstroming?

Bij dreigende overstroming heeft u ongetwijfeld heel wat aan het hoofd. Deze **checklist** helpt u om op een juiste manier te handelen en erger te voorkomen.

- Breng eerst **kinderen** en minder mobiele mensen in veiligheid. Vergeet ook uw huisdieren niet.*
- Bedenk welke bureu u kunt **helpen**, of wie ú kan helpen.*
- Plaats in de gleuven van de deuropening een **dikke waterdichte plank**. Dicht af met **siliconen**. Doe hetzelfde bij andere openingen.*
- Maak met **zandzakken** of speciale afdichtende zakken kleine dammen voor kelderopening, buitendeuren, ...*
- Controleer de werking van uw **pomp**.*
- Neem tapijten weg en breng uw meubels op veilige hoogte.*
- Doe hetzelfde met waardevolle voorwerpen en belangrijke papieren.*
- Sluit zo nodig de **hoofdkranen** voor gas, elektriciteit en water af.*
- Parkeer uw **auto** op een veilige plaats.*
- Zorg ervoor dat **losliggende voorwerpen** in de tuin niet wegdrijven.*
- Zwembaden en vijvers** zijn niet zichtbaar meer bij een overstroming. Markeer ze daarom goed.*

Doe de voorbereidingen zoveel mogelijk overdag. In het donker werken, is een stuk moeilijker en soms gevaarlijker.

Hoe blijft u op de hoogte?

Hou de diverse informatiekanalen nauwgezet in het oog en in het oor. Zo komt u heel wat te weten over een dreigende overstroming. Hoe groot de dreiging is, of uw woning gevaar loopt, ...

WEERBERICHT/NIEUWS

Dreigt er een overstroming? Dan meldt zowel het weerbericht als het journaal dat. Als dat nodig is, verwijzen zij u door naar andere informatiekanalen. Op www.kmi.be kunt u neerslagradarbeelden raadplegen.

WATERLOOPBEHEERDERS

De waterloopbeheerders baseren zich op computermodellen en weersvoorspellingen. Zo schatten zij de kans op overstroming in voor de meeste grote waterlopen. Op www.overstromingsvoorspeller.be en www.waterstanden.be vindt u recente voorspellingen en informatie.

UW STAD OF GEMEENTE

In de gemeentelijke noodplanning zit een crisisplan. Een reeks maatregelen treedt in werking om de waterschade zoveel mogelijk te beperken. Zandzakjes leveren, kelders leegpompen, opvang organiseren bij een evacuatie, ... Tijdens de overstroming informeert de gemeente u zo goed mogelijk. Over het verloop van de overstroming en over het actieplan. Vraag daarom *op voorhand* waarmee de gemeente u helpt tijdens een overstroming.

Wat doet u bij een evacuatie?

Staat de dijk op barsten? Dreigt er een overstromingsramp? Dan gaat de overheid waarschijnlijk over tot evacuatie.

- » Neem alleen mee wat u **écht nodig** hebt. Reservekleding, laarzen, medicijnen, ...
- » **Sluit** de **hoofdkranen** voor gas, elektriciteit en water **af**.
- » De politie bewaakt uw huis. Doe hoe dan ook alle **deuren en ramen op slot**.
- » Kunnen familie of vrienden u niet opvangen? Dan zorgt de overheid voor een veilige locatie.

Wat doet u bij schade na een overstroming?

U trof voorzorgsmaatregelen en toch heeft uw woning waterschade. In dat geval geven wij u een aantal belangrijke aandachtspunten mee:

- » Wees **voorzichtig!** Het gebouw werd misschien onstabiel. Zware voorwerpen kunnen nog altijd vallen. Pas ook op voor elektrocutie door oudere elektrische installaties. Bovendien is er kans op besmetting door het vuile overstromingswater.
- » Neem **contact** op met uw **verzekeraar**. Zo snel mogelijk. Hij beantwoordt al uw vragen en brengt uw schaderegeling op gang.
- » Neem **foto's**. Fotografeer de beschadigde plaatsen. Die bewijsstukken zijn nuttig voor uw verzekeringsdossier.
- » **Reinig** uw woning. Desinfecteer met bleekwater.
- » **Verlucht** en **verwarm** uw woning. Doe dit tegelijkertijd.
- » Neem **contact** op met uw **gemeente**. Die vertelt u waar u terecht kunt met al het afval van de overstroming (zoals vernielde meubelen, defecte toestellen).
- » **Pas uw woning aan** en beperk zo de schade bij een eventuele volgende overstroming.

Waterschade: wie verzekert wat?

Hebt u waterschade aan uw woning of kleine handelszaak? De **brandverzekering** dekt automatisch de schade door natuurrampen, zoals aardbevingen, grondverschuivingen of -verzakkingen, en overstromingen. Zelfs als de overheid de overstroming niet erkent als natuurramp, komt de verzekering tussen. Geef de geleden schade dus meteen aan.

Wat zijn de risicozones voor overstromingen?

Het Koninklijk Besluit van 28 februari 2007 heeft de risicozones voor overstromingen afgebakend. Wilt u weten of u in zo een gebied woont? Dat kan op www.watertoets.be.

Woont u in een risicozone voor overstromingen?

U betaalt **hogere verzekeringspremies** dan iemand die niet in een risicozone woont. Hoeveel hoger? Dat bepaalt de verzekeraar op basis van een eigen inschatting van de grootte van het risico.

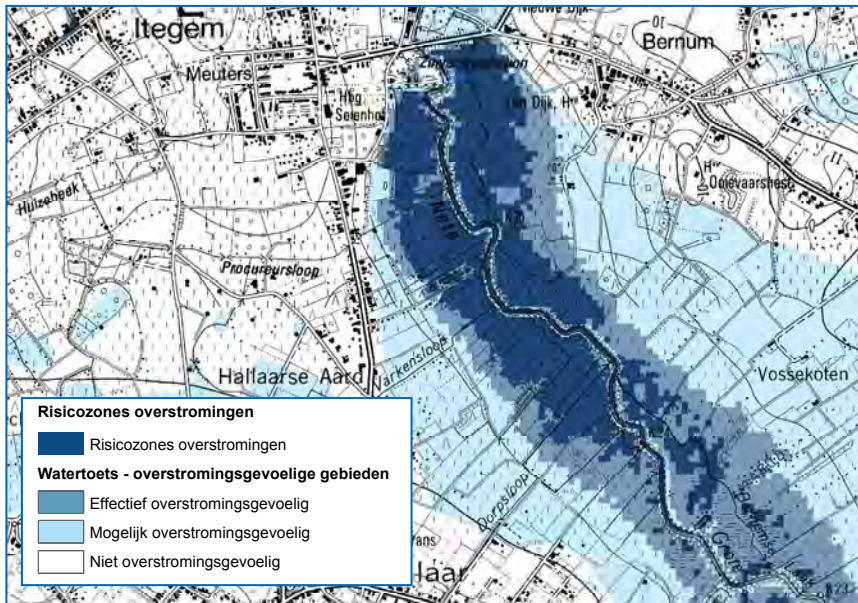
Woont u in een gebied dat geen risicozone is? Dan nog kan de verzekeraar dit gebied als risicovol beoordelen. En u dus een hogere premie doen betalen. Hij moet zich in beide gevallen wel houden aan de wettelijke maximumtarieven van het Tariferingsbureau (<http://nl.bt-tb.be>).

Woont u in een risicozone voor overstromingen en is uw huis gebouwd na 23 september 2008? Wees alert!

Is uw huis na 23 september 2008 in een risicozone gebouwd? Dan is **de verzekeraar niet verplicht om uw woning tegen waterschade te verzekeren**.

Doet hij dat toch? Dan gelden de wettelijke maximumtarieven van het Tarifieringsbureau niet meer. De verzekeraar bepaalt dus zelf de hoogte van de premie. Sterker nog, hij hoeft de wet op de natuurrampenverzekering voor overstromingen niet eens te respecteren. Bovendien hebt u geen recht op een tussenkomst door het Rampenfonds.

Verwar de risicozones voor overstromingen niet met de overstromingsgevoelige gebieden op de watertoetskaart. De natuurrampenverzekering houdt alleen rekening met de risicozones, zoals bepaald in het Koninklijk Besluit van 28 februari 2007. Die zones zijn een stuk kleiner dan de overstromingsgevoelige gebieden op de watertoetskaart.

Wie beantwoordt uw vragen over bouwen en wonen in overstromingsgebied?

- Uw gemeentebestuur
- De helpdesk van de watertoets op www.watertoets.be. Stel uw vraag op het digitale contactformulier. Wij antwoorden zo snel mogelijk of brengen u in contact met de juiste instantie.

Interessante informatiebronnen

www.watertoets.be

Naast informatie over de watertoets vindt u er de overstromingsgevoelige gebieden en de risicozones voor overstromingen. Maar ook heel wat praktische informatie en veel gestelde vragen over bouwen en wonen in overstromingsgevoelig gebied.

www.integraalwaterbeleid.be

De website van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). De CIW vertegenwoordigt alle waterbeheerders en andere overheden die betrokken zijn bij het waterbeheer. Op basis van een evaluatie van de watersnood van november 2010 werkten ze samen een globaal actieplan uit om het veiligheidsniveau in Vlaanderen te verhogen. Op www.integraalwaterbeleid.be vindt u beleidsinformatie over de aanpak van wateroverlast in Vlaanderen (secretariaat van de CIW: 053 72 65 07, secretariaat_ciw@vmm.be).

[website van uw gemeente](#)

Woont u in een overstromingsgevoelige gemeente? Dan is de kans groot dat u ook op de website van uw gemeente interessante informatie vindt.

www.overstromingsvoorspeller.be

Een website die u permanent op de hoogte houdt van de overstromingsrisico's van de grotere onbevaarbare waterlopen. De website wordt beheerd door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM, Infoloket: 053 72 64 45, info@vmm.be).

www.waterstanden.be

Deze website houdt u op de hoogte van de waterstanden en van mogelijke overstromingsrisico's vanuit bevaarbare waterlopen. De website wordt beheerd door het Hydrologisch Informatie Centrum (HIC), een dienst van het departement Mobiliteit en Openbare Werken (03 224 60 40, hic@vlaanderen.be).

De Vlaamse Milieumaatschappij en het departement Mobiliteit en Openbare Werken, werken momenteel binnen de schoot van de CIW samen aan één geïntegreerde website. Op die manier zal cruciale informatie voor informatiezoeker, betrokken instantie en hulpverlener nog toegankelijker worden.

Colofon

Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid
p/a VMM
A. Van De Maelestraat 96
9320 Erembodegem

REDACTIERAAD

Werkgroep Watertoets (CIW)

COPYWRITING

Schrijf.be

ONTWERP EN OPMAAK

Magelaan

FOTOGRAFIE

VMM archief, Shutterstock

TEKENINGEN COVER EN MIDDENPAGINA

ppunt 3D & GRAPHICS bvba

BROCHURES TE BESTELLEN BIJ

Secretariaat van de CIW
Tel: 053 72 65 07
Mail: secretariaat_ciw@vmm.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Frank Van Sevenscoten, voorzitter CIW

DEPOTNUMMER

D/2011/6871/042

Deze brochure werd opgemaakt met
de steun van de Europese Unie.

Coördinatiecommissie
Integraal Waterbeleid